

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
8 arem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Kravji dolini
št. 26.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Kongres.

Ni navdušenja za mir, ne za vojsko. Narodni evropskih velesil vidijo svoje pooblaščenke mogočnike zbrane v Berlinu na kongresu, pa nijeden ne pričakuje kaj drugega od tega shoda, ko kak gnjil kompromis; prišlo je do besedi Bizmarkovih, da se bo vse vzhodno vprašanje v mlakužo spremenilo: nezadovoljnost in gnjev na eni, tiha jeza in nezadovoljnost na drugi strani, pa strah pred veliko posvetno vojsko leži med obema strankama v sredi, in razmska to in ono vprašanje, da ga stori nepristopnega; ves novi preporod iztoka pa se prepušča naravnemu razvitku. Da je socijalizem na Nemškem tako smelo svojo glavo dvignil, to morda ne bo malo pripomoglo k mirnemu porazumku vlad, ki se bodo čutile bolj solidarne v očigled novemu sovražniku. Zapadne ustavne države čutijo se zdaj mnogo slabše, nego so se prej mislile, in tako dela sam socijalizem nehoté na prid Slovanstvu, ker slabí najbolj tiste države, v katerih se nahajajo najhujši sovražniki slovsanske svobode.

V Evropi gospodujejo liberalno meščanstvo ne more več misliti na ponižanje Rusije, ampak srečno se sme šteti, ako pridobi Rusijo kot zaveznico proti mednarodni socijalni zaroti. Tako stopi Rus na kongres, ne kot zatoženec, ampak kot pokrovitelj in močen zaveznik, ki se ne smé razžaliti. Preverjeni smo tedaj, da se svetoštetfanski mir ne bo mnogo prenapredil; Rusija bo odjenjala le v malih

rečeh, da bodo imeli zastopniki drugih vlad domá kaj pokazati; glavna stvar pa, unčenje turškega gospodarstva v Evropi in osvobodjenje Jugoslovanstva ostane dovršena reč.

Kakor težek kamen ležé ruske zmage na zgodovinski knjigi, Angleška se je dosti napenjala, da bi ga odvalila, pa ni šlo; odkar je Angleška vtrujena na stran stopila, se menda nobeden več ne bo lotil dela, da bi ta kamen odstranil. Silni vriš in lajanje judovskih časnikarjev je potihnilo; na Dunaji jim je menda naša vlada sama usta zavezala, ker zdaj boje resno na to misli, da bo Bosno začasno ali za zmerom zasedla, se ve da, ako jej kongres za to dovoljenje dá. Ni dvombe, da pride bosensko vprašanje na kongresu kmalo na vrsto, ker nekaj se mora s to deželo na vsak način narediti.

Da bo Rusija Besarabijo vzela, o tem ne dvomimo več, odkar se Angleži za to stvar več ne potegujejo, in ker oficijozni „Fremdenblatt“ sam piše, da to Avstriji ne bo na škodo. Za rumunske protestante se pač nihče zmenil ne bo. Smešno je tudi misliti, da bi Rusi Kars nazaj dali; ali bodo zastran Batuma dali kaj s seboj goveriti, to bomo še le videli. Bulgarijo bodo skušali skrčiti in zmanjšati, ker jih tako velika slovsanska država v oči bode; hočejo jo tako od črnega, kakor od grškega morja nazaj potisniti, da bi Angležem in Grkom vsa kupčija ostala, in da bi vzeli Bulgariji pogoje življenja, ker bi jo po trgovinskem monopolu

popolnem Angležem v pest dali; pa Rusija bo v to težko privohla, ker Bolgarov ni zato osvobodila, da bi jih izročila v angleško odvisnost in materjalno sužnost; sicer pa morajo Rusi gledati, da se jim trgovinska zveza z Jugoslovanstvom odpre, in oni imajo več pravice do tega, nego Angleži.

Prereševalo se bo tudi vprašanje, kaj se ima zgoditi s Kreto, z Epirom in Tesalijo? Če se ti kraji zdaj ne dajo Grkom, ostane še rana nezaceljena, in je seme, iz katerega mora izrasti prej ali pozneje nova vojska.

Če hočejo tedaj stvar dobro rešiti, morajo vso evropsko Turčijo razdeliti. Ako Avstrija dobi Bosno, zbudila se bo poželjivost tudi pri drugih državah, ki bi rade žele, kjer niso sejale; Italija bo enako kak dobiček zahtevala, Anglija pa še več; Bizmark tudi težkó, da bi hotel zastopj „mešetariti“, tako zna naposled iz lakomnosti in midsobne zavisti kaka evropska vojska nastati. Toraj miren izid še nikakor ni zagotovljen, čeravno je zdaj več upanja do miru, nego je poprej kazalo. Sicer bomo pa kmalo kaj več zvedeli iz Berlina.

Katolicizem in socijalizem.

Pred nekaj časom je bilo najbolj moderno, če se je človek bahal z liberalizmom. A moda se spreminja; kar je bilo včeraj novo, je danes že zastarelo, in tako je prišel tudi liberalizem ob veljavo. Sme se reči, da postaja sedaj so-

Narava pa katoliška cerkev.

Krasni majnik je minul. Ali v spominu ga imamo še, kajti kdo bi se ne spominjal prijetnih solnčnih žarkov, katere smo toliko časa poprej pogrešali? Starček je prišel iz hiše in zahvalil Boga, da mu je zopet dal jedno leto življenja in v njem tudi solčno toploto, ki blagodejno vpliva na njegovo pod težo skrbi in trudov onemoglo telo. Otroci, katerih podoba je majnik, so si trgali cvetlice in jih pletli v venčke. Tiči so nam začeli popevati svoje mladoneče melodije. Vse je bilo lepo, vse krasno. Vidimo sicer vsako leto spomlad v njenem tako mnogovrstnem razkošji, ali zdi se nam vsako leto jednako lepa, ker ona sledi po zimi, po tistem letnem času, ko je vsa narava na videz mrtva.

Majnik nas spominja na našo otročjo dobo. Kako srečni smo bili tačas, za nič nam ni bilo treba skrbeti; bili smo pod varstvom roditeljev in si sredi svojih naivnih tovarišev snovali bodočnost. Bili smo nedolžni in zatoraj mislili, da je ves svet tako nedolžen. Ali majnik je — minul, cvetje je odpadlo.

Nastopila je druga doba. Sedaj je zginila krasna mnogovrstnost in na njeno mesto je prišla ginljiva jednoličnost. Narava skrbi zmerom za nas in nam kaže vsak čas drago vab-

ljivost. Poprej je bilo bujno cvetje, ki nas je veselilo, na marsikaj spominjalo, ali zarad svoje mnogovrstnosti tudi raztresalo; naše oči in misli so se obračale od jednega predmeta na drugega. Narava se je zagnila v skrivnostno zelenost. Kakšne čarobne prijetnosti nam podajajo sedaj logi. Vse krog in krog je zeleno. Drevje je košato in te varuje s svojo sencno vročih solnčnih žarkov, varuje te prevelike svetlobe. Tiči pojo, ali ti si se jih že privadil. Ničesa te ne moti. Obdaja te narava v svojej skrivnostnosti. Tu zamoreš premišljevatí večne resnice. Narava oznanjuje Stvarnikova dela. Kar si slišal v cerkvi o Stvarniku, to se ti tu živo pred očmi ponavlja. Kaj so človeška dela v primeri s tem, kar vidimo v naravi. Marsikaj je že res naredila človeška roka, ali nič takega kakor se nam tu kaže. V katerih naših izdelkih je taka ubranost, taka neposilna naravna ubranost? To zamore le božja modrost, katera je odločila vsakej stvari svoja pota in katera skrbi, da se nijedna stvar ne zgubi. Vse stvari pa pripomorejo skupno, da se nam Stvarnikova modrost in previdnost že tukaj, kolikor moč popolno prikazujete. Vse služi v povelečevanje Gospodovo in samo ti, o človek, si upaš Njemu ugovarjati, ti, katerega On črez vse ljubi in te je zategadelj tudi odličil z vsemi mogočimi darovi! Vse stvari ti

je dal v razveseljevanje in prid. Hvali Ga in povelečuj Ga! Potem boš vžival že tu nekaj tiste sladkosti, katera ti je pripravljena iz začetka tam, kjer prebiva tvoj Stvarnik v vsej slavi mej svojimi izvoljenimi. Tam bo naše veselje popolno, tu pa le popotujemo in pričakujemo to veselje nekako bojazljivo, ker naše srce se poprej ne umiri, predelej ne najde počitka v Tebi.

Tu upamo in lepa podoba našega upanja je spomlad v njenem sedanjem razvitju. Kamorkoli se ozreš, povsod je sama zelena barva, povsod zelenost v razkošji. Narava se je oblekla v oblačilo skrivnosti in sv. Matí katoliška cerkev praznuje zategadelj sedaj skrivnosti naše sv. vere.

Kedaj bi zamogli sv. Trojico, izvir vsega, kar je na zemlji, pod zemljo in nad zemljo, vredneje počastiti. Mi se jej hočemo približati z najglobečjšim spoštovanjem, udanostjo in največjo ponižnostjo in ne tako, kakor mnogoteri, ki so mislili v svojej napihjenosti, da zamore človeški um obseči, kar je neobsegljivo; mi jo hočemo samo moliti.

Praznovali smo sedaj spomin našega posvečenja, s katerim je bilo odrešenje dopolnjeno. Opominja nas ta praznik na sv. krst, ko smo postali otroci božji, na sv. potrdilo, ko smo obljubili stanovitno bojevati se za sv.

cializem, t. j. naravna posledica liberalizma zmerom bolj modern. Gambetti se več ne ploska, odkar se razodeva samo za navadnega liberalnega republikanca, na Nemškem že tudi upada državna vsegamogočnost, osnovana na liberalizmu. Znano je, kaj se godi na Laškem pred očmi, in skoro bi rekel, z dovoljenjem same vlade. Zatoraj se lahko razumi, zakaj se vedno obračamo k nevarnosti socializma.

Vojska, dragina, zastanje kupčije in obrtnije, pomanjkanje dela, glad in beda so naj izdatnejša in tudi naj nevarnejša in povsod naj navadnejša vnanja sredstva, katera rabi socializem. Ali notranji nagibi imajo čisto drugo podlago. Kdor pazno ogleduje sedanje stanje v Evropi, mora priznati, da povsod, kjer po vplivu liberalnih učenjakov in navadnih kričarjev, krivih prorokov in zlomiselnih ljudi, po modernem podučevanju in spačenosti naše dobe vera in pravost mej prostim ljudstvom gine, da se tam povsod prikazuje zavedni ali nezavedni socializem. Človeštvo se nahaja dandanes mej dvema glavnima tokoma, mej katolicizmom in socializmom. Lanjski kongres v Gentu je pokazal dovolj vidno ne le socializmom, ampak tudi ostalemu svetu, kam težé namene socializma. Socialisti so boje dolgo upali in se tolažili z goljufnimi nadami, da uslišijo vladajoči liberalni gospodje njihov klic in da odpravijo vsaj najbolj vidne nerednosti in krivice, ali spoznali so, da so zastoj čakali, zatoraj nečejo nič manj nego organizirati vojno stranko, opozicijo delavcev in obče nepremožnih ljudi proti ostalim vrstam v ta namen, da bi se zasebno premoženje zrušilo, ali da bi se sedanje društvene podlage čisto prekucnile. Po čemur sedanji socialisti hrepene, to je očitna poguba človeškega društva pod imenom njegovega rešenja, kakor je liberalizem poguba svobode pod imenom same svobode.

Vendar jih je dosedaj še dosti, ki se v tem oziru goljufajo. Zato, ker se na socialnih shodih proglašajo bedarije in vsake baže utopije, si mislijo, da je socializem samo strašilo; posebno gledajo pa v liberalnih krogih nekako zaničljivo na socializem. Ali to je velika zmeta. Mi vemo, da se socializem ne da izvesti; ali kolikor bolj zgublja katolicizem vsled pritisko-

vero. Prejeli smo sv. Duha. Sv. Duh je prišel na aposteljne in oni so šli oznanjevat božji nauk. In ta nauk se še sedaj po celem svetu oznanjuje. Žalibog, marsikdo je že spoznal ta nauk ali v dejanji ga neče spoznavati. Koliko jih je, ki so živeli in še žive raje po svojem slabem nagnjenji in so tako zabrel v največje bedarije, koliko jih je, ki so že tako blizu resnice, in vendar se nečejo potruditi, da bi jo dosegli. Včeraj sem čital življenje Tjutčeva, kakor ga je popisal J. S. Aksakov. Kako se tu ostroumno govori o sedanjem nemškem „kulturkampfu“. Misli bi, da je spisal to kakšen jezuit, če ni videl drugod peklenškega napadanja na katoliško cerkev. Človeku se stori milo, da so naši bratje po jeziku tako daleč in zraven tudi tako blizu sv. vere.

Prihodnji teden bomo slavili skrivnost ljubezni. Bog, ki je sama ljubezen, je hotel tu mej nami ostati, da bi bili vsi v ljubezni združeni. Kaj pa vidimo sedanji čas? Povsod prepir, sovraštvo, preganjanje in unčevanje. Geslo tistih, ki se štejejo za omikane, je „kampf ums dasein“, kdor je močnejši, naj rabi svoje sobrate za golo sredstvo. V tem kaosu sveti katoliška cerkev kakor zarja lepše bodočnosti. Ona svari, opominja in združuje vse v bratovske ljubezni in jih vodi k jedino pravemu namenu.

S—n.

vanja liberalnih vlad svoj vpliv na „nižje v rste“, toliko odločneje postaja na milijone ljudi za izvršenje onih utopij. Vsi njihovi nameni se strinjajo v dosegi sreče, in ker so zavrgli vero, ne vidijo druge poti k tej kot nasilje. Dnevi komune niso tako oddaljeni in grozovitne socialne revolucije dokazujejo, da se ura strašnega boja zmerom bolj približuje.

Mej tem, ko se liberalne stranke naslanjajo na politično moč in krhajo z radikalci svoje orožje nad katolicizmom, se socialisti zmerom bolj osredujejo in okrepljujejo, njihova društva in shodi se množe in njihov program postaja zmerom določnejši. Ni li največja bedarija, da si liberalni politiki še sedaj zakrivajo oči pred takimi prikaznimi; brezskrbnost je dosegla pri liberalcih svoj vrhunec. Oni žive v dan od dne do dne, za bodočnost se ne brigajo. Oni darujejo s svojimi kapitali vsak dan sto ali tisoč rodovin socializmu v naročje, s svojo trdosrčnostjo pri podpiranju revežev, s svojo oostrostjo proti delavcem vzbujajo in razplamentujejo najtrpkejše čute in najostudnejše strasti.

Največja zmeta liberalnih nazorov o človeški družbi je, da se ima država za pogoj človeške družbe in vprašanje o političnem gospodarstvu za najimenitnejšo izjavo njenega prizadevanja. Če se pa primeri to vprašanje z verskim in socialističnim, potem se najlepše prikaže njena podredjenost. Ta jednostranost je glavni vzrok, da zgublja liberalizem zmerom bolj tla tam, kjer se socializem poprijema svojih poslednjih pripomočkov, kjer se zadevajo velike neshodnosti mej katolicizmom in socializmom in se bojuje za odločenje mej obema.

Polovičarska sredstva liberalnih politikov nemajo nikake cene in vse kombinacije „narodnih gospodarjev“ so več ali manj nesmiselne in neprebavne. Mi pravimo brez ovinkov, da je tam kjer se načela pravosti zametujejo, kjer se premoženje le jednostransko in nepravilno varuje in časti, kakor dela liberalizem, le laž in zakrivanje besedi, da je „zasebni prospeh nepremožnega spojen s prospehom bogatinovim“. K temu spoznanju so prišli socialisti po vsej drugej poti in po tem so si tudi napravili svoj program.

Socializem stoji proti krščanstvu kakor strup proti zdravilu. Boj mej tema dvema je neizogiben in se vede že sedaj. Krščanstvo ima številne ugodnosti v tem boju, ono ni utopija kakor socialistično učenje, ono ni bedarija temuč živi božji zakon, kateri hrani v sebi vse zaklade in razvoj civilizacije. Temu nasproti ima socializem veliko zaveznikov kot bedo, človeško neusmiljenost, razuzdane strasti, spridenost sedanjega pokolenja. Naj bolj pa pomaga in sicer dostikrat nevede socialističnemu urejenju liberalni kapital in liberalna država. Ali vsega tega se ne boji katoliška cerkev, ker se zaveda svojega božjega poklica in vzvišene npravne ideje. Cerkev dokazuje vojskujoč se proti kaosu, v katerega se trudijo vreči jo od velike francoske revolucije sim različni ateisti (brezbožniki) in lažnjivi proroki, da ima vso moč bojevati dobri boj in zmagati v njem na blagor človeške družbe.

Se ve, da se še niso mej našim milim slovenskim narodom nikjer prikazale kakšne bolj očitne socialistične namere, ker on je trdno vdan katoliški cerkvi in liberalizem le malo nanj vpliva. Ali ravno zato moramo še bolj nanj paziti, da se obvaruje tudi sence te kužnosti. Človek se ložje strupa obvaruje nego ozdravi, če je zastrupljen.

S—n.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. junija.

Avstrijske dežele.

Državni zbor ima rešiti še nekaj predlogov o pogodbi med Cislo in Translo, okoli 20. t. m. pa se razide na počitnice menda za vselej. Poljaki so se v zadnjem času med seboj zopet sprli in manjšina je osnovala lasten klub ter hoče v nekem oklicu do svojih volilcev opravičiti svoje ravnanje. Deželni maršal grof Vodzicki si je prizadeval poslance med seboj zopet spraviti, pa vse prizadevanje je bilo zastoj. Če manjšina poljskega kluba z ravnanjem večine ni bila zadovoljna, naj bi bila že prej izstopila, ker bi bila s tem morda kaj koristi dosegla ne samo za-se, ampak za celo državo, tako pa ostane njeno ravnanje za sedanjo sesijo brez vsega vspeha.

Hrvatski „Obzor“ piše: „Zapovedujoči general baron Filipovič je 12. t. m. zvečer kakor se za gotovo čuje, vsled najvišjega poziva, odpotoval na Dunaj. Z njim je tje odšel tudi načelnik vojnega štaba Popp. Sodi se, da je ta poziv v zvezi z odločeno mobilizacijo, oziroma s predstoječo zasedbo Bosne, v kateri namen je tudi že odmenjen znaenit denarni znesek za prve potrebe.“ Ravno ta list v vodnem članku govori o mobilizaciji in zasedbi Bosne ter piše, da v Zagrebu je vse trdno preverjeno, da ni več daleč čas, ko se ima nekaj resnega zgoditi z Bosno, in da se tega vse raduje, ta iz tega in ta in drugega razloga...

„Davno je Rusija našo monarhijo vabila v Bosno, pa na Dunaju so ostali gluhi, morda samo zato, ker so Nemci in Madjari temu živo nasprotovali in je vnanje ministerstvo čakalo prilike, ko bi sploh vsi rekli: Zda ni drugači kakor da gremo v Bosno, če hočemo varovati svoje interese (koristi). Po današnjih okoliščinah prišla je ta prilika, če noče monarhija vsled porazumljenja angleško-ruskega in negotovih razmer v Carigradu ostati zijačča pred zaprtimi iztočnimi vratmi. Sami Madjari in Nemci morajo priznati, da Bosno mora vzeti ali naše cesarstvo, ali pa jo bode vzel kdo drugi.“ Tudi zaradi varstva svojih podložnikov mora naše cesarstvo glede Bosne kaj storiti. Kakor se iz Sinjske okolice piše „Nar. listom“, Turki pri vsaki priliki počenjajo strašne grozovitosti ob naši meji. Nedavno so spremili nekega turškega častnika, ki je s svojo družino mirno jahal k morju. Ko se pa vrnejo, in dojdejo po planini do Vrdovala, najdejo tam tri spijoče pastirje iz Hrvatca, vsujejo nanje ogenj, jim odsekajo glave ter jih na kolce nataknejo odao v Livno goneč s seboj čedo 50 volov. Vsi trije so bili avstrijski podložniki, ki pa niso ničesa zakrivali, ker imajo vsled fermana (postavne določbe) pravico do paše po omejenih planini, in plačujejo letni davek. Ta dogodek je pripravil Cetinjane, da so šli v Sinj se pritožiti in varstva iskat. Pa v Sinju jim nihče ni mogel dati sveta in pomoči. Ker je počil glas, da ima priti tje baron Rodič, počakali so Cetinjski glavarji tam, in ko dojde, predstavili so se mu ter ga jadicovaje prosili, da naj jih brani, ali pa jim dovoli nositi orožje, da se bodo branili sami enako, kakor so se proti turški sili vitežko branili njihovi stari v tem času, ke še niso vedeli, da je Avstrija na svetu. Pa na vse prošnje bil jim je odgovor: „Ne morem.“ Poslanci so tedaj odšli jako žalostni in zlovoljni.

V Reki imeli so une dni volitev za ogerški državni zbor. Od 800 volilcev jih je prišlo k volitvi samo 26, med njimi 16 gubernijalnih

vradnikov; „per acclamationem“ bil je za poslanca izvoljen guvernér grof Szapary.

Vnanje države.

Kongres se je v Berlinu sošel. Red na kongresu če biti alfabetičen, za ceremonijalno ravnanje pa bode veljal obred dunajskega kongresa. Za predsednika je bil izbran knez Bismark. Obravnave bodo tajne in so morali vsi, ki imajo opraviti s tiskanjem za kongres, priseči, da hočejo molčati. 12. t. m. je pruski kraljevič sprejel vse pooblaščenke kongresne iz vsake dežele posebej. Pri prihodu so jih na kolodvoru v imenu kneza Bismarka pozdravljali vnanjega ministerstva, pred stanovanjem pa se je vsakemu postavila častna straža 2 mož. Turška pooblaščenca 12. t. m. še nista bila došla, pa so ju pričakovali včeraj zvečer za trdno. Črnogoro bode v Berlinu nadomestoval Bozo Petrovič, ki bode kongresu izročil spomenico posebnih zadev črnogorskih. Turčija si od kongresa obeta jako ugoden vspeh in se nadeja, da Varna in Batum postaneta svobodni ladjišči, v južni Bulgariji, Macedoniji, Tesaliji in Albaniji pa da ohrani Turčija višjo oblast.

Nemški državni zbor je razpuščen in so nove volitve zaukazane za 30. dan meseca julija.

Hanoveranski kralj Jurij V. je 12. t. m. ob 6. uri zjutraj v Parizu umrl. Kot zvest zaveznik Avstrije v vojski s Prusijo je l. 1866 zgubil svojo deželo in tudi večji del svojega privatnega premoženja, ter je od tistihmal največ živel na Dunaju.

V Carigradu se zopet gode čudne reči in „Deutsche Ztg.“ celo poroča, da hočejo zopet odstavi sultana in njegovo rodbino. Če bode treba, bo kongres določil, da bodo vnanji vojniki skupno zasedli Carigrad.

V Angleških prav dobro podučenih krogih se govori, da se je Anglija Rusiji zavezala pripoznati pravico Črnogore do Bara. Car je grofu Šavalovu boje rekel, da je v tem oziru zastavil svojo besedo, in da mora tedaj ostati mož-beseda. Tudi z Dunaja se v nekem telegramu poroča „Politiki“, da je Anglija proti Srbiji in Črnogori jako prijazna. Če je temu tako, Avstrija pač ne bode za sedla Bara, kakor se je že sploh govorilo in o kateri zadevi je neki že skušala zvedeti mnenje vnanjih držav.

V Belgiji so v zbornici in starašinstvu liberalci zadobili večino kakih 10 oziroma 2 glasov, in konservativno ministerstvo je moralo vsled tega odstopiti ter se umakniti liberalnemu. Če bi bilo znalo bolje obračati svojo moč, bi bila liberalna vlada v Belgiji za vselej nemogoča. Sostavo novega ministerstva je kralj izročil Frére Orbanu.

Ruski generalni štab bode pri Drinu napravil tabor za cesarsko gardo. Vstanek v Rodopskem gorovju še ni zadušen in ravno te dni so bili tam med Rusi in vstajniki novi boji. Oddelek Rusov varuje cesto iz Tatar-Bazardžika v Sofijo. — Bulgarski eksarh je odšel v Plovdiv, da vstanovi tam sedež eksarha.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 12. rožnika. (Nekaj o liberalizmu „Tagblatt“) Z ozirom na prislovico: „Kdor za smolo prime, se pomaže“, ne berem nikdar ljubljanskega „Tagblatt“, in čudim se, da mu ljudje toliko časti skazujejo, da mu po slovenskih listih še odgovarjajo. Ker pa v vašem dopisu od 4. rožnika berem, da zagovarja „Tagblatt“ tudi neodvisnost vradnikov, naj vam še jaz malo pojasnim „Tagblattovo“ doslednost.

Ko so pred štirimi leti premestili 8 narodnih vradnikov — poštenjakov — iz Ljubljane v daljne kraje, ker so dosti poguma imeli, imenovati se Slovence in nasprotovati onim predrznim nesramnežem, ki v sredini naše domovine narod naš zasramujejo, — tačas je „Tagblatt“ kar veselja skakal, in ni mu ni kakor prišlo na misel, zagovarjati neodvisnost vradnikov. Njemu celó prav ni bilo, da jih je bilo premeščenih samo osem, in sicer le od pošte in telegrafa, on je želel „purificirati — sčistiti“ — tudi šolske, sodnijske in politične urade, da bi bili ostali v Ljubljani le tuji, odpadniki in vohuni. Kako, da je butelj zdaj na enkrat začel govoriti o neodvisnosti vradnikov? Ali je morebiti že preverjen, da so narodni vradniki, kar jih je še, že tako preplašeni, da si že več ganiti se ne upajo? Kar se moje malenkosti tiče, naj bo „Tagblatt“ zagatovljen, da se pred njegovim renegatovskim banderom nikoli vklanjal ne bom, in prepričan sem, da tacega mnenja med vradniki nisem sam. Človek je lahko cesarju in državi zvest, pa ni treba, da bi svojo narodnost zatajil in nemskutarijo vganjal, saj pod našim cesarjem živijo še drugi narodi, ne samo Nemci. Kdo pa je leta 1848 cesarja branil, ko so se puntali Lahi, Nemci in Madjari? Ali mar ne Slovani? Se ve da, ko bi bil Hohenwart z nemškimi strankarji tako ravnal, kakor se je pozneje z narodnimi, to bi bil hrup in cviljenje po vseh nemško-judovskih časnikih od „N. fr. Presse“ do „Ljublj. Tagblatt“, in interpelacije v državnem zboru bi se kar vrstile!

Kako pa so se zadržali narodni poslanci v tej zadevi? Omenili so celo stvar le memogredé in površno, — češ, „malenkost“ do bolj-ših časov! Se ve da, za tiste pa ni bila „malenkost“, ki so morali domovino zapustiti, morda za celo življenje, in pri tem še materialno škodo trpeti. Narodni smejo biti v Ljubljani le ene vrste ljudi, če so potem že dobri ali slabi delavci v svoji stroki; tudi jim ni treba biti doslednim in značajnim. Poznam na primer priseljence, ki je pred časom blažene liberalne dobe pri frančiškanskih procesijah s škriatovim plaščem odet nosil nebó ali svetilnico; nu to je bilo pobožno delo, in tudi to ni nič hudega, da je ob takih dnevih, in tudi ob drugih, pri oo. frančiškanih dobro obedoval; da pa ravno tisti gospod, ki je nekdanj frančiškansko vince tako hvalil, zdaj zasmehuje čé. oo. frančiškane, in toliko zabavlja čez duhovščino, to je že menj ko grdo, to je podoba popolne neznačajnosti. Take vrste gospodje so bili tudi tisti, ki so pred štirimi leti ovadili narodne vradnike, želeč na ta način pridobiti si boljše službe, katerih se zaradi slabih zmožnosti niso smeli nadejati. To, to naj „Tagblatt“ na dan spravi, če je tako dobro podučen o vradniških krogih; in če se poteguje za neodvisnost vradnikov, naj se potegne še za narodne može, ki niso mislili, da delajo napačno, če se poslužujejo vstavnihih pravic, ktere „Tagblatt“ za vradnike tirja, in so se imeli res za neodvisne.

Da „Tagblatt“ obira naše narodne duhovne, to ni vredno, da se omeni, saj je za to najet. Tisti dan, ko bo on prisiljen, spoštovati spoštovanja vredne može, jenjal bo tudi izhajati, kajti pod pravično slovansko lipo nema prostora tak' blat'.

Iz ribniške dekanije, 12. junija. (Kanonično obiskovanje.) Minuli so za Ribniško dolino dnevi veselja in radosti, kajti že dolgo časa ni bilo v naši okolici tolikega veselja kot pretekli teden o prihodu milostlj. knezoškofa. Po vsih krajih Jih je ljudstvo z

veseljem pozdravljalo ter od daleč hitelo skupaj Jih počastiti. Pok možnarjev je naznanoval Njih prihod pri vsaki farni cerkvi in na več krajih so Jim naproti prišli prvaki farne sošeske, da so se Jim poklonili, preden so še v župnijo prišli. Skoraj vsaka vas, skozi katero so se peljali, Jim je v počastenje napravila slavolok, po nekterih vaseh jih je bilo še po več, na njih pa so vihrale zastave cerkvene, narodne in cesarske; slavoloke so kinčali umetno napravljeni transparenti in razni napisi, slovenski in latinski, a ne nemški. Izmed vseh slavolokov, kar sem jih vidil, so se posebno odlikovali uni, ki so bili napravljeni v Dolenjevaški fari. Prvi, največjačasti in izmed vseh je stal čez cesto v Prigorici. Napravil ga je županov sin tako umetno in okusno, da bi se bil tudi v vsakem mestu odlikoval. Debeli in visoki stebri so bili spodaj na 1/2 sežnja visoko z mahom, višje pa s smerekovimi vejicami oviti. Počez sta bila 2 iz smerečja narejena venca, med kterima je visel napis: „Pozdrav vikšemu pastirju.“ Nad napisom pa je stal iz smerečja napravljen križ. Tudi v Dolenjivasi, kjer se pot s ceste proti farovžu vkrene, je stal slavolok z lustrom, kateri je bil iz bršljina prav lepo narejen. Enako sta pri vrodu v farovžu in v farno cerkev slavoloka čestitala vikšega pastirja z napisi: „Živili vis. čast. knezoškof!“ in: „Salus sacerdoti magno!“ V Dolenjivasi je vikšemu pastirju posebno dopadala čistost in lepa snaga v cerkvi in v farovžu, kakor sploh vse, kar so v govoru, ki so ga imeli pred petimi litanijami, ljudstvu z lece sami izrekli. Škoda, da cerkev, kateri napravljajo novo streho in zidan okrajik, še ni bila dovršena, ker bi bila naredila še veliko večji vtis na vse, zlasti ki so jo prvokrat videli.

Oi duhovnikov, ki so spremljevali milost. knezoškofa v Loški potok, sem slišal, da so bili tudi tam slovesno sprejeti. Prišlo jim je bilo več oboroženih mož naproti, kateri so Jim „spalir“ delali in „salve“ strelili. Tudi so bili v Loškem potoku s hriba na hrib potegnili drat, v sredi kterega je vihrala velikanška zastava. V sredo so imeli milostlj. knezoškof pontifikalno sv. mašo pri Novi štifti, med katero so izvrstno prepevali vrlo znani pevci: Gerjol, Knific, Karol Klinar in župnik Lenček. Škof, menim, so bili z Ribniško dolino prav zadovoljni, vsaj se Jim je to z obraza videlo, in tudi sami so rekli pri odhodu iz Ribnice, da so tu našli verno, za čast Božjo vneto ljudstvo.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. junija.

(Načrt nove postave o vradnavi zemljišnega davka), katero smo v „Slovencu“ obširneje pretresali, in po kateri bi se imela vccinitev zemljiš samo vladnim referentom (poročevalcem) po zaslišanju zaupnih mož v roke dati, v državnem zboru za sedaj ne prde v obravnavo, in je državni zbor dotični predlog odseku zopet odvzel.

— (Iz seje deželne odbora 8. junija.) Predlogu pomnoženega krajnega in okrajnega šolskega sveta, da naj se učitelj Janez Peruzzi v učiteljski službi na ljudski šoli v Logu na Kočevskem definitivno potrdi, je deželni odbor pritrdil. — Na vlogo županstva oziroma krajnega šolskega sveta v Tržiču za vpeljanje nemškega učnega jezika v Tržiški ljudski šoli je deželni odbor sklenil, da on nikakor ne pritrdi, da bi se v podučevanji jezikov v Tržiški šoli kaj predrugačilo, kar bi nasprotovalo učnemu načrtu za štirirazredne ljudske šole, ka-

teri je vpeljan z ukazom deželnega šolskega sveta 10. decembra l. 1874., in kateri je dosedaj o tem edino merodajna postava. — Zarad oddaje izpraznene Jak. pl. Šelenburgove ustanove za sprejem v Terezijansko akademijo na Dunaji je deželni odbor storil predlog s priporočilom trojice prošnikov. „Nov.“

(Čitalnica v Spodnji Šiški) napravi v nedeljo 16. junija ob 4. uri popoldne v prostorih pri „Guzi-ju“ s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora ljubljanske čitalnice in slavne vojaške godbe c. kr. 53. pešpolka nadvojvode Leopolda v slovesno odpretje čitalnice besedo z loterijo in plesom. Program: 1. Slavnostni govor. 2. Koncert, katerega zvršujejo udje pevskega zbora ljubljanske čitalnice in slavna vojaška godba. 3. Deklamacije. 4. Loterija. 5. Ples. Ako bode vreme neugodno, bode slovesno odpretje prihodnjo nedeljo 23. junija t. l. K tej svečanosti vabi najljudneje vse narodna društva in njih društvenike kakor sploh vse domoljube in prijatelje narodnega napredka Odbor.

(Živinska kuga) se je prikazala v Szebeneskem okraju (komitatu) na Ogerskem. Deželna vlada kranjska je vsled tega prepovedala iz omenjenega okraja govejo živino ali drobnico, kože, rogove in sploh take reči vvaževati v našo deželo, po katerih bi se znala ta strašna pošast zatrositi tudi v naše kraje.

(Društvo v pomoč bolnim kupčijskim pomočnikom) obhaja jutri 40letnico svojega obstanka. V ta namen bo imelo v kapeli hiralnični, posvečeni sv. Jožefu, ob 11. uri dopoldne sv. mašo s primernim odgovorom. Pri vstanovitvi društva pridigoval je ranjki škof Anton Alojzij Wolf sam.

(Posebni železnični vlaki) znižano vožnino pojdejo 28. t. m. iz Ljubljane na Dunaj in z Dunaja v Trst.

(V mestnem odboru) ste se bile včeraj narodna liberalna stranka zopet hudo poprijele zarad nemškega jezika v ljudskih mestnih šolah. Mestni šolski nadzornik Gariboldi je namreč v svojem poročilu do okrajnega šolskega sveta rekel, da otroci premalo umé nemščine. Šolski odsek mestnega odbora je tedaj nasvetoval deželni šolski odbor prositi, da bi se že v II. razredu ljudske šole v Ljubljani računstvo, v III. razredu računstvo in nemščina, v višjih razredih pa večina predmetov podučevala v nemškem jeziku. Narodni odborniki so temu nasvetu krepko oporekali, pa je bil vendar od večine sprejet. Ker ima o tej reči, o kateri obširneje povemo prihodnjič, govoriti tudi deželni odbor, se nadejamo, da bo to zadevo razsodil prav tako, kakor je po današnjem poročilu iz deželnega odbora rešil enako prošnjo krajnega šolskega sveta v Trziču.

(Brencelj) št. 11, ki je izšla včeraj bil je zasežen zarad 2 stavkov in zarad podobe na zadni strani.

(Truplo otroka), ki je v Kranju padel v vodo, izvlekli so v Stožicah, fare Ježiške, iz Save ter na tamošnjem pokopališču pokopali.

Razne reči.

— Cesar so darovali morski kopolji v Gradu 300 gld., Kanalski požarni straži 100 gld. in soseski Zalovše na Goriškem 200 gld. za pokopališče.

— Č. g. Cibič Anton, vikar v Podsobotinu je postal župnik in dekan v Černičah v nadškofiji goriški.

— V Trstu bodo prihodnji teden odprli novi velikanski kolodvor.

— Nov časnik „Epoche“ začel bo jutri 16. t. m. izhajati v Pragi, katerega so osnovali bivši vredniki in sodelovalci „Politike“,

kteri očitajo, da je po izstopu njenega vstanovitelja in glavnega vrednika Skrejšovskega vkrenila na pot, ki škoduje (?) političnim koristim tistih strank, katerim je dozdej služila, in da v sedanjih rokah več ni kos (?) veliki nalogi biti centralno glasilo slovansko.

— Alojs Anton. Na Dunaji je na binško nedeljo — od mrtuda na leci zadet, — na nagloma umrl oniglasoviti Alojs Anton, ki je prestopivši k starokatoličanstvu po Dunaji svoje dni toliko hrupa delal.

— Čebelarstvo društvo v Celji napravi jutri 16. t. m. po poldanski službi božji v Šmartnu v Rožni dolini podučen shod o rabi panjev s premakljivim satovjem, katerih se bosta dva (po Dzierzonovi osnovi) razpostavila na ogled in sicer eden z letošnjim rojem, eden pa s praznimi okvirji. Razkazovalo se bo tudi različno čebelarjem potrebno orodje. K temu shodu se zlasti vabijo čebelorejci iz Šmartna, Galicije, Dobrne, Nove cerkve, Vojnika in celjske okolice.

— O požaru v Tomišlju nam se poroča iz Studenca, da ni nastal po otroku, ampak da je 2. t. m. precej po krščanskem nauku strela vdarila v neki pod, ki je pogorel in od katerega sta se vnela in pogorela še 2 druga poda, 2 hiši, 2 kozolca in 1. hlev. Gospodarja sta bila zavarovana.

— Slavjansko pevsko društvo na Dunaju napravi pondeljek 17. junija v Döblingu blizu Dunaja na vrtu restavracije „pri črnem Orlu“ („zum schwarzen Adler“) letno zabavo s sledečim programom: A. 1. Förchtgott: Bože živi (hrvatska); 2. Förchtgott: Slasti lásky (češka); 3. Förster: Svét (slovenska); 4. Buchta: Šuhaj Slovak (slovaška); 5. Vniz po Matuške po Wolgie (ruska narodna); 6. Kittl: Šablenka (češka); 7. Nedved: Rožica (slovenska); 8. Hendrych: Ratna pjesma kosovska (srbska); 9. Jenko. Na moru (srbska); 10. Worobkiewicz Torban, čveterospjev (maloruska); 11. Jenko: Naprej (slovenska). B. Pred pevanjem zborov in po končanji programa igra vojaška godba slavjanske komade. Začetek ob 6. uri na večer. Vstopnice dobivajo se pri dr. Jan Lenochu (á 50 kr. Bräunerstrasse Nr. 7.

— Častnik: „Ali ne vidite, da ste sedlo na robe deli na konja?“ Prostak: „Vsaj ne veste, kam hočem jezdit.“

— Mizar se je jezil nad svojim učencem zarad nerodnosti in je sklenil svoj dolgi govor s premenljivimi besedami in „ko bi jaz ne bil, bil bi ti gotovo največi osel!“

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša $3\frac{26}{100}$ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptujju		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter)	8	56	10	24	9	75	11	8	9	—	8	60	8	90	9	46	8	90
(mernik)	2	65	3	54	3	14	3	40	2	76	2	66	2	73	2	72	2	73
Reži (hektoliter)	5	86	7	—	6	60	—	—	6	20	6	20	6	50	5	86	7	—
(mernik)	1	80	2	15	2	—	—	—	1	94	1	91	2	—	1	80	2	—
Jočmena (hektoliter)	5	52	6	50	5	85	6	18	6	50	5	40	5	40	6	72	5	20
(mernik)	1	70	2	—	1	80	1	90	2	—	1	60	1	55	2	7	1	36
Ajde (hektoliter)	6	18	6	16	6	50	60	50	6	30	6	40	4	17	5	78	6	70
(mernik)	1	90	1	83	2	—	2	—	1	94	1	97	1	26	1	85	2	56
Prosa (hektoliter)	6	18	6	50	6	50	6	20	6	30	7	—	7	80	4	46	8	60
(mernik)	1	90	2	—	2	—	1	90	1	94	2	15	2	40	1	36	2	66
Turšico (hektoliter)	6	50	7	48	6	50	7	82	6	10	6	20	6	60	5	97	6	40
(mernik)	2	—	2	24	2	—	2	40	1	58	1	91	2	53	1	84	1	97
Ovsa (hektoliter)	3	26	3	57	3	57	3	57	3	20	3	40	3	25	3	97	4	—
(mernik)	1	—	1	10	1	10	1	10	—	98	1	5	1	—	1	21	1	22

— Zakaj niste zaprli kurnika, vprašala je gospa dekle: „Da zato“, odgovorila, „da bodo kokoš ložje ušle, če pride kuna v kurnik.“

Eksekutivne dražbe.

15. junija. 2. Pernuš iz Srednje Bele v Kranji. 3. Pugel s Podgore, 3. Hren iz Zagorice, 2. Hren iz Kopolj, 2. Marolt iz Lašič, 2. Heglar s Podgore, vsi v Lašičah. 3. Stržinar iz Devnje, 3. Vernek iz Stare Loke oba v Loku. 2. Gasperič iz Dolenje vasi, 2. Tekavec iz Rakitnice, 2. Križman iz Podtabora, 2. Košmerl s Hriba, 2. Lesar, 2. Benčina iz Travnika, vsi v Ribnici. 2. Krašnja iz Budanj, v Vipavi. 2. Debeve iz Razdrtega, v Senožečah. 2. Bricelj iz Gorenjega Kašlja, 1. Ljubič iz Dolenje Slivnice, 1. Ahlin iz Boštanj, 1. Rožnik iz Stožice, vsi v Ljubljani. 2. Mesojedec iz Krke v Novem mestu, Koritnik iz Leskovca v Krškem.

Umrlí so:

Od 12. do 14. junija. Matilda Tavčar, mal. o. 3 m., za drisko. Urša Boben, kočjaševa v. 78 l., za sušico. — 19. maja: Arton Pacek, vojak 20. kompanije 17. peš-polka, za pljučnico, oba v vojaški bolnišnici. Jožef Debeve, h. pos. 61 l. za mrtu-dom. Gabriela Schrank, čevlj. o. 5. l., za vnetico možganov. Marija Kovačič, del. o. h. 13. l., za vročinsko boleznijo. Marija Wagner, del. o. 3 $\frac{1}{2}$ l., za davico. Alojzij Jeraj, kupec s usnjem 28 l., za jetiko. Janez Perhavec, kupč. pom. 17 l. za jetiko.

Telegrafične denarne cene 14. junija.

Papirna renta 63.95 — Srebrna renta 66.51 — Zlata renta 74.65 — 1860letno državno posojilo 113.75 Bankina akcije 841 — Kreditne akcije 231.75 — London 117.85 — Srebro 102.75. — Cos. kr. cekini 5.59. — 20-frankov 9.39.

Prošnja.

V Kranji je padel 23. maja t. l. 4letni deček v Savo. Ako so ga kje že dobili iz vode, ali ga morebiti bodo, lepo prosí njegov tužni oče, naj dotični farni urad berž naznaniti blagovoli č. g. dekanu. (3)

Najprimernejše darilce

za

pridne otroke

ste povesti:

1. **Hanani, ali zadnji dnevi Jeruzalema, in**

2. **Zadnji dnevi Ogleja.**

Knjižici obsegate okoli 180 strani in si dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbe tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset, dobi eno knjižico po vrhu. (15)